

Ian Herbert

WREXHAM

Het sprookje van twee Hollywoodsterren
die een voetbalclub kochten

Vertaald uit het Engels door Sander Buesink,
Lisette van Eijk en Desi Spinhoven

Ambo|Anthos
Amsterdam

Inhoud

	Woord vooraf	7
1	De laatste narcissen van de lente	12
2	Naam onbekend	22
3	Maximum Effort	35
4	Ligt dat in Engeland?	41
5	Een gewaarschuwd mens	46
	<i>Kerry</i>	54
6	Hartlepool	57
7	Nieuwe stoeltjes	64
	<i>Hemels brood</i>	70
8	Deal	74
	<i>The Venture</i>	89
9	Wie ben jij?	92
	<i>Niet mijn stad</i>	108
10	Zomerhitte	111
	<i>Marktdagen</i>	123
11	De naam op het tenue	126
	<i>Blauw</i>	136
12	Maidenhead uit	139
13	De voetballer en de filmster	147
14	Diolch	157
	<i>Luke</i>	170
15	Twee kansen	173

	<i>#proudsponsors</i>	177
16	Politiek rumoer	180
17	Gresford	196
18	De hoofden op hol in Los Angeles	210
	<i>Jongens</i>	223
19	De strijd met Notts	226
20	Cupkoorts	232
21	Glory, glory Man United	246
	<i>Sarah</i>	257
22	Op Ponciau Banks	260
23	GoPro in goal	268
	<i>Wedstrijdcommentaar</i>	276
24	Paasfile	279
	<i>Wayne</i>	289
25	Minder dan een mijl van het centrum van de stad	292
	<i>Joss</i>	305
26	Op de bussen	308
	<i>Haddie</i>	321
	Nawoord	325
	Dankwoord	329
	Bronnen	333

De laatste narcissen van de lente

De supporters die Wrexham Association Football Club overeind probeerden te houden, hadden hun best gedaan om Mold Road, een van de routes naar Racecourse Ground, een beetje op te fleuren. Begin maart 2020 bloeiden de eerste narcissen in een klein bloemenperkje dat ze daar hadden aangelegd. Op 1 maart, Saint David's Day, Dydd Gŵyl Dewi Sant, de nationale feestdag van Wales, waren ze uitgekomen.

Een week later was de hemel asgrauw. Voor de groepjes voetbalfans die naar het stadion slenterden, hun gezichten geteisterd door de kille wind uit de heuvels, voelde het bepaald niet alsof de lente in aantocht was. Die dag speelde Wrexham tegen Eastleigh in de National League, de vijfde divisie in het Engelse profvoetbal. Op de replicashirtjes van de supporters prijkte het wapen van Wrexham, met het jaar 1864 in zwarte letters in de stof genaaid, een verwijzing naar de rijke geschiedenis van de op twee na oudste voetbalclub ter wereld. Ze liepen langs een groene plaquette die in de buitenmuur van de tribune aan Mold Road gemetseld zat, een eerbetoon aan een interland uit 1909 – hoewel Wales al in 1877 in het Racecourse-stadion tegen Schotland speelde en met 2-0 verloor.

Net als de stad had ook de club in Noord-Wales het moeilijk. Voor het eerst in bijna honderdvijftig jaar dreigde degradatie naar de zesde divisie, en dus naar een regionale competitie in plaats van een nationale.

Aan een van de stadionlampen aan de Mold Road-kant van het stadion hing het bord met de woorden *Volgende wedstrijd: Wrexham vs. ...* In het verleden waren daar illustere namen ingevuld: Arsenal, AS Roma, Anderlecht, Real Zaragoza, FC Porto. Het bord was niet meer in gebruik en de binding met dat kleurrijke verleden werd steeds minder sterk. Wie in de jaren 80 en 90 had voorspeld dat we ooit tegen Eastleigh zouden spelen, een amateurteam uit een marktdorp in Hampshire, zou zijn weggehoond. En toch stonden beide teams op 7 maart 2020 tegenover elkaar om te vechten tegen degradatie, het lot dat de onderste vier teams op de ranglijst zou treffen. Wrexham stond zesde van onderen, twee punten boven de degradatiestreep. Na een midweekse overwinning op Chorley, de zwakste ploeg uit de competitie, stond Eastleigh een plekje hoger, zevende van onder. Het viel niet meer te ontkennen: Wrexham balanceerde op de rand van de afgrond.

Die week had middenvelder Luke Young mediadienst. Hij beschreef hoe hij twee jaar eerder naar de zesde divisie was gedegradeerd met Torquay United, hoe wanhopig ze waren geweest en dat Wrexham nu sterk in zijn schoenen moest staan. De pr-medewerker van de club, een vrijwilliger, had Young vooruitgeschoven omdat hij een van de eloquentste spelers van de selectie was. Maar de enige positieve noot in zijn verhaal was dat Wrexham eerder dat seizoen ook al diep in de put had gezeten, na nederlagen tegen Aldershot en Fylde, en zich toch weer had opgericht. 'Daar zijn we ook uitgekomen en dat kunnen we nu weer,' aldus de 27-jarige speler.

Young was dat seizoen een van de hardste werkers van de ploeg, een middenvelder die korte metten maakte met het wijdverbreide rooskleurige beeld van het leven van een voetballer. Hij tackelde, blokte, veroverde de bal en joeg zijn medespelers naar voren, elke week opnieuw. Hij had een stevige vrije trap in de benen en nam alle corners. Na afloop zag zijn gezicht altijd donkerrood van de inspanning. En toch leek het die week alsof hij niet alleen zijn ploeggenoten en de supporters ervan moest overtuigen dat

alles goed zou komen, maar ook zichzelf. In het programmaboekje voor het duel met Eastleigh stelde John Mills, bestuurder bij Wrexham en een lokale IT-ondernemer, dat Wrexham minstens drie van de laatste tien wedstrijden moest winnen om degradatie te ontlopen. ‘Tijd is een luxe die we ons niet kunnen veroorloven: er moet nu meteen gepresteerd worden,’ schreef Mills. ‘Het is tot nu toe een zeer teleurstellend seizoen geweest.’

Wie op die dag in maart om zich heen keek in het Racecourse-stadion, kreeg de indruk dat het verval onafwendbaar was en de club vastgeroest zat. Onkruid ontsproot tussen de staanplaatsen van de krakkemikkige Koptribune, onder een dak van roestende golfplaten. Vroeger had de statribune heen-en-weer geschud als Wrexham scoorde in de Europacup voor bekerwinnaars, waarin het uitkwam als vertegenwoordiger van Wales, maar sinds de degradatie van de professionele Football League naar de semi-professionele vijfde divisie in 2008 was hij niet meer in gebruik. Het onderhoud was simpelweg te duur geworden. Een twee meter lange paal met de vlag van Wales was voor deze wedstrijddag in een scheur in het beton geramd. Spandoeken wapperden langs de overbodige rode reling. Het geheel bood een treurige aanblik, maar voetbal en hoop gaan hand in hand. Voor een zieltogende club werd Wrexham opvallend goed gesteund. Op Boxing Day hadden vijfduizend supporters de 3-1 overwinning op Chorley gevierd – geen geweldige pot voetbal – en aan het begin van het seizoen waren er bijna zesduizend toeschouwers op komen dagen voor de 2-1 zege op Barrow. Die laatste ploeg, uit een scheepsbouwstad aan de Engelse noordwestkust, stond bovenaan, maar trok de helft minder bezoekers dan Wrexham.

Die middag tegen Eastleigh was de hoop gevestigd op de man die de omslag van het programmaboekje sierde, Jordan Ponticelli, een 22-jarige speler die van club naar club zwierf door de lagere rangen van het profvoetbal. Tweededivisieclub Coventry City had hem al uitgeleend aan clubs als Macclesfield Town en Tranmere Rovers, waar hij nauwelijks aan de bak was gekomen, voor hij aan-

spoelde in Noord-Wales. Onbewezen huurlingen hoorden bij het meubilair van Wrexham, dat zelden genoeg middelen had om spelers te kopen. Ponticelli had al een paar doelpunten gemaakt voor de ploeg en liet zich tegen Eastleigh meteen gelden. Coach Dean Keates had hem voorin gekoppeld aan Dan Jarvis, een andere jonge spits die hoopte op een doorbraak in het Racecourse-stadion, nadat hij was afgedankt door de jeugdopleiding van Stoke City. Toch viel er weinig te beleven. De twee teams, bibberend voor het degradatiespook, waren zo bang om te verliezen dat ze niet voor de winst durfden te gaan. Keates' elftal had dringend behoefte aan creativiteit en zelfvertrouwen, maar toen Jordan Thompson – ook al gehoord van Coventry City – de bal panklaar legde voor Ponticelli in het strafschoopgebied, haalde de spits halfslachtig uit. De bal vloog hoog over de lat, Ponticelli grimaste, de supporters kreunden hoorbaar.

De lokale inwoners incasseerden alles met een bewonderenswaardige kalmte: hun stadje had wel vaker het onderspit gedolven. Wrexham was groot geworden door de mijnbouw en industrie. Dat bracht risico's met zich mee – op 22 september 1934 kwamen 266 mannen om bij een explosie en ondergrondse brand in de Gresford Colliery, een steenkoolmijn – maar betaald worden voor hard werken in gevaarlijke omstandigheden was oneindig veel beter dan de lege, ziellose worsteling met werkeloosheid en identiteit die volgde na de sluiting van de mijnen. Later vertrokken ook de staalfabrikanten. In 2020 was de gevangenis een van de grootste lokale werkgevers en was er weinig meer over van de oude arbeidersklasse. Vijf maanden voor deze wedstrijd hadden de Conservatieven de parlamentszetel van Wrexham gewonnen, na 84 jaar Labour.

De supporters die vanuit het centrum kwamen, liepen via Hope Street, een voetgangersgebied met een naam die klonk als een misplaatste grap. Een groot deel van de panden was dichtgetimmerd; de rest bestond voornamelijk uit discountketens, tweedehandswinkels en e-sigarettenwinkels. Het grootst van allemaal

was het arbeidsbureau, tegenover massagesalon Rejoyce, een paar honderd meter van het casino.

De lokale krant van Wrexham, *The Leader*, had die week een optimistisch geluid laten horen, zoals altijd. Er stond een artikel in over het plan om een Italiaans restaurant te vestigen in het oude gebouw van Barclays Bank aan High Street, dat al tien jaar leegstond. Verder schreef het blad dat de gemeenteraad de historische Butchers' Market, waar vroeger allerhande kraampjes stonden, nieuw leven wilde inblazen. Van dergelijke voorstellen en plannen kwam vaak weinig terecht, al deed Wrexham hier en daar wel een poging om zich te verheffen, bijvoorbeeld met Old No. 7, een kroeg op Town Hill in wat naar verluidt het oudste gebouw van de stad was, en Chequers, een wijnbar om de hoek.

Het opvallendste kunstwerk in het stadscentrum was *The Arc* (De boog), *Y Bwa* in het Welsh, een beeld van een mijnwerker en een staalarbeider. Voor een buitenstaander leek de stad vooral naar het verleden te kijken.

Dat gold op een bepaalde manier ook voor het voetbalteam. In de zoektocht naar creativiteit had de club Jay Harris weer aange trokken, vijf jaar nadat hij was vertrokken naar een hoger niveau. Met zijn drieëndertig jaar bevond Harris zich in de herfst van zijn carrière, maar in de eerste helft tegen Eastleigh was hij het enige lichtpuntje. Hij beroerde de bal met de buitenkant van zijn voet om Ponticelli te bedienen in het strafschopgebied. Grote voetballers hebben het vaak over visualiseren, maar Ponticelli had geen rijke fantasie. Hij werd verrast door Harris' pass, en zo ging er weer een kans voorbij.

Het was zo stil in het stadion dat je alles kon horen wat er op het veld werd gezegd. De aanmoedigingen van Wrexham-aanvoerder Shaun Pearson, die zijn team naar voren wilde schreeuwen, de frustraties van Harris aan het adres van Davis Keillor-Dunn, die net was overgekomen van Ross County in de Schotse Hooglanden, de verbolgenheid van Keillor-Dunn toen de scheidsrechter zijn appel voor een penalty wegwuifde. Een zwak zonnetje wierp

schaduw over het veld, de scheidsrechter blies op zijn fluitje voor de rust. Terwijl de teams naar de kleedkamers sjokten, bleef het publiek gelaten achter op de tribunes.

Gezien het belabberde seizoen was het niet verrassend dat Wrexham het moeilijk had. Elk jaar was er hoop dat de club deze keer toch echt naar de Football League zou promoveren, en dat optimisme was gestoeld op het roemruchte verleden en het stadion, dat weleens in betere staat had verkeerd, maar zijn oude charme behield. Het had een indrukwekkende hoofdtribune, gebouwd met een investering voor het WK rugby in 1999, waarvan Wales co-organisator was. De WK-duels in Wrexham waren weinig soeps geweest: op dit veld verpletterde Samoa Japan met 48-3. De renovatie was echter zeer welkom. Andere stadions in de National League, zoals die van Chorley, Maidenhead, Sutton United en Eastleigh, konden niet tippen aan het Racecourse-stadion. Maar om te promoveren is er meer nodig dan alleen baksteen en cement. Een competente coach, bijvoorbeeld, eentje die bereid is om wat langer te blijven en de ploeg uit het moeras te trekken.

Zo'n leider had Wrexham al jaren niet meer gehad. Sinds de degradatie naar de National League hadden er maar liefst elf (interim-)managers langs de lijn gestaan. Wie het goed deed, werd opgevoerd door een club in de Football League. Dat ze zich altijd verontschuldigen, was voor het team een schrale troost.

De tweede helft tegen Eastleigh was weinig hoopgevend voor de fans. Niet Wrexham, maar Eastleigh zette de toon. Young probeerde het eerst van afstand met een laag rollertje en daarna met een stevige knal die een halve meter naast zeilde. Het hield niet over.

Na ongeveer een uur leek het dan toch raak te zijn. Kieller-Dunn gaf een voorzet vanaf de rechterkant, en Ponticelli kwam voor zijn verdediger en knikte de bal tegen de touwen. Eindelijk had Wrexham de belangrijke voorsprong te pakken, tot Ponticelli buitenspel werd gegeven en het doelpunt afgekeurd. Dit elftal kon niet eens zijn eigen geluk maken.

Verder gebeurde er niks. In de laatste minuten verscheen Pearson met de verdedigers in het vijandelijke strafschopgebied, maar er ontstond geen gevaar meer. Het laatste fluitsignaal betekende het einde van een miserabele dag; het dolende Wrexham van toen in een notendop. Op dat soort momenten hoor je vaak boegeroep van de toeschouwers die zich afvragen waarom ze driehonderd pond hebben betaald voor een seizoenskaart, maar deze keer bleef het muisstil. De fans dropen af.

Voor een aantal andere degradatiekandidaten was het een prima dag. Chesterfield won uit bij Chorley, Ebbsfleet deed hetzelfde in Hartlepool en Dagenham and Redbridge versloeg Aldershot. Fylde kwam tegen het sterke Solihull Moors niet verder dan een gelijkspel. Wrexham zakte naar de negentiende plaats, één plekje boven de degradatiestreep. De volgende wedstrijd was een zware kluit, uit tegen Barrow, dat fier aan kop stond met vier punten voorsprong op plek twee. Na Barrow volgden nog wedstrijden tegen Boreham Wood, Torquay United en daarna Halifax. Wrexham zou nog maar één tegenstander uit het rechterrijtje treffen. De laatste wedstrijd van het seizoen was uit bij Stockport County, dat net nieuwe investeringen had gedaan en goed presteerde.

Twee dagen na de ontmoeting met Eastleigh begonnen de verhalen over de coronapandemie, tot dat moment niet meer dan een voetnoot, serieuzere vormen aan te nemen. De eerste zes gevallen in Wales werden bekendgemaakt. *The Leader* berichtte over een parkeerplaats in Rossett, zes kilometer ten zuiden van Wrexham, waar een teststraat was ingericht voor mensen met covidsymptomen, zodat het virus niet in de ziekenhuizen terecht zou komen. Tegelijkertijd kwam de opportunistische gedachte op dat de voetbalclub er eigenlijk wel baat bij zou hebben als het seizoen werd afgekapt.

Middenvelder Harris maakte zich aanvankelijk geen zorgen toen hij een hoestje kreeg, tot een van de stafleden erop aandrong ernaar te laten kijken. Een paar dagen later kondigde Wrexham aan dat een van de spelers ‘het advies heeft gekregen om in iso-

latie te gaan' na het inwinnen van 'medisch advies'. Vanwege het besmettingsgevaar voor de andere spelers kon de wedstrijd tegen Barrow niet doorgaan. Een week later werd bekendgemaakt dat het seizoen werd opgeschort en niet meer zou worden uitgespeeld. Geen Boreham Wood, Torquay, Halifax en Stockport dus. Omdat niet alle clubs hetzelfde aantal wedstrijden hadden gespeeld, werd het gemiddelde aantal punten per wedstrijd doorslaggevend in de degradatiestrijd. Wrexham handhaafde zich. Het verschil met Ebbsfleet was 0,08 punten, een onvoorstelbaar kleine marge. Wrexham eindigde het seizoen op plaats twintig in de vijfde divisie, het slechtste resultaat in honderdzesenvijftig jaar voetbal. Op 15 maart zag de toekomst er voor Keates, Ponticelli, Harris en de anderen heel anders uit: het was lockdown. Maar de trouwe fans van Wrexham, die het ergste hadden gevreesd, konden niet ontkennen dat ze ook opgelucht waren.

Vijfduizend kilometer verderop probeerde een groepje Amerikaanse scenarioschrijvers zich te verzoenen met de nieuwe wereld onder corona. Een van hen was Rob McElhenney, een gevierde schrijver en producer met een indrukwekkend cv. McElhenney was de bedenker – en hoofdrolspeler – van een van de populairste sitcoms van het land, hoewel de hype grotendeels aan Groot-Brittannië voorbijging. *It's Always Sunny in Philadelphia* – 'Sunny', in de volksmond – draaide om het wel en wee van een groep mensen in een stad die in zwaar weer verkeerde, McElhenney's thuisbasis.

Toen de gemeentelijke gezondheidsdienst van Los Angeles een lockdown afkondigde, was McElhenney samen met co-scenarist Megan Ganz ondergedompeld in zijn nieuwste project, *Mythic Quest*, een comedyserie over een fictief gamebedrijfje. Nu het werk stil kwam te liggen – voor een paar weken, was de gedachte – begon hun team te brainstormen over manieren om de tijd te doden. In het begin werden er vooral ideeën voor videospellen gedeeld, daar ging de serie immers over, maar al snel kwamen er ook recepten voorbij. En kijktips. McElhenney had een aanrader voor Humphrey Ker,

echtgenoot van Ganz en inmiddels ook als schrijver betrokken bij het project: een Amerikaanse geschiedenisserie. Hij had geschiedenis gestudeerd, het paste precies in zijn straatje. Op zijn beurt raadde Ker McElhenney aan om *Sunderland 'Til I Die* te kijken, een veertiendelige documentaire over een voetbalclub uit een scheepsbouwstad in Noordoost-Engeland die was gedegradeerd uit de Premier League.

Voordat corona het leven drastisch omgooide, had McElhenney vaak de draak gestoken met Ker vanwege diens neiging om in de hoek van het schrijverskantoor aan zijn iPad gekluisterd te zitten tijdens wedstrijden van Liverpool FC. In vergelijking met de NFL, waar zijn favoriete Philadelphia Eagles in speelden, werden er 'te weinig punten' gescoord, vond McElhenney. Ker was verslinderd geraakt aan de Amerikaanse honkbaltraditie, maar wilde McElhenney ook iets bijbrengen over de voetbalcultuur in zijn land. 'Ik zal je laten zien waarom ik voetbal zo belangrijk vind,' schreef hij in een berichtje.

De eerste aflevering sloeg niet meteen in als een bom. McElhenney keek hem met zijn vrouw, die haar schouders ophaalde. Toen ze op bezoek ging bij haar ouders, die in quarantaine zaten, gaf hij het nog een kans en raakte toch geïntrigeerd. Eigenlijk waren de fans van Sunderland – de taxichauffeur, de dokwerker, de opa, de dominee – de interessantste personages. Dat zette McElhenney aan het denken.

Een paar dagen later stond Ker eten te koken toen McElhenney een bericht stuurde met de boodschap dat hij aflevering twee had geprobeerd, vervolgens de hele serie had uitgekeken en meteen was doorgedaan met seizoen twee, dat net was uitgekomen. 'Ik vind het geweldig,' zei McElhenney. 'Wij moeten ook zoiets doen. We moeten een club kopen en een documentaire maken. Kunnen we een voetbalclub kopen? Welke kunnen we kopen?'

Dat was typisch McElhenney: ongeremde creativiteit. 'Wat als?' en 'Waarom niet?' waren zijn favoriete vragen, en hij wilde de antwoorden liever gisteren dan vandaag. Ker, de enige in het team met kennis van het Britse voetbal, kreeg de schone taak om alles

uit te zoeken. Hij had niet het idee dat hij bezig was met een grote financiële onderneming, het was gewoon een manier om de tijd te doden. Zijn bronnen waren niet altijd even compleet, maar hij wist waar hij naar op zoek was: een volksclub, met een verhaal en een verleden en een flinke supportersschare, die wel wat hulp kon gebruiken.

Niet lang daarna nam Ker via Zoom contact op met McElhenney. ‘Er is een club in de onderste regionen van de vijfde divisie waar elke week vijfenveertighonderd supporters zitten,’ vertelde hij. ‘Het is een instituut met aanzien, een oude club met een roemrijk verleden. Heb je ooit gehoord van de stad Wrexham?’

Voor Pete, Dan, Jamie en Richard,
de mannen van '2 uur in de Plas Coch'.

ISBN 978 90 263 6545 4

© 2023 Ian Herbert

© 2024 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos *uitgevers*,

Amsterdam en Sander Buesink, Lisette van Eijk en

Desi Spinhoven voor Asterisk*, Amsterdam

Oorspronkelijke titel *Tinseltown*

Oorspronkelijke uitgever Headline Publishing Group

Omslagontwerp DPS Design & Prepress Studio

Omslagillustratie © Jan Kruger / Stringer / Getty Images Sport

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen